

DOCÈNCIA PA2

FONAMENTS DE QUÍMICA

Professorat	Anna Pla Quintana
	Josep Maria Luís Luís
	Miquel Costas Salgueiro

16-nov	17-nov	18-nov	19-nov	20-nov
			Eq. Redox Teoria	Eq. Redox Teoria
23-nov	24-nov	25-nov	26-nov	27-nov
Eq. Redox Problemes	Eq. Redox Problemes	Diagrames Teoria	Diagrames Teoria	Diagrames Teoria
30-nov	01-dic	02-dic	03-dic	04-dic
Diagrames Teoria APQ	Diagrames Problemes	Diagrames Problemes	Gasos Teoria	Gasos Problemes
07-dic	08-dic	09-dic	10-dic	11-dic
Gasos Problemes		Cinètica Teoria	Cinètica Teoria	Cinètica Problemes
14-dic	15-dic	16-dic	17-dic	18-dic
Cinètica Problemes	Simetria Teoria	Simetria Teoria	Simetria Teoria	Simetria Teoria
20-dic	21-dic	22-dic	23-dic	24-dic
Simetria Teoria	Simetria Problemes	Simetria Problemes		

Bloc 8. Equilibris en solució

8.5 Equilibris de transferència d'electrons.

Concepte d'oxidació-reducció

Nombre d'oxidació

Igualació de reaccions redox: mètode de l'ió-electró

Piles electroquímiques: components i notació de les piles

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

Relació entre ε^0 , ΔG^0 i K

Condicions no estàndard. Equació de Nernst

Electròlisi

Concepte d'oxidació - reducció

Una substància s'**oxida** quan cedeix electrons i es **redueix** quan accepta electrons.

Una reacció **d'oxidació-reducció o redox** és aquella en la qual es produeix una transferència d'electrons:

Semirreacció d'oxidació

Zn perd electrons: s'oxida; és l'**agent reductor**

Semirreacció de reducció

Cu^{2+} guanya electrons: es redueix; és l'**agent oxidant**

Nombre d'oxidació

En una reacció redox, de transferència d'electrons, varien els nombres d'oxidació dels elements que pateixen l'oxidació i la reducció.

El **nombre d'oxidació** d'un àtom en una molècula o ió és la càrrega elèctrica fictícia que adquiriria en el supòsit que tots els enllaços covalents que forma es polaritzessin fins a l'extrem de ionitzar-se.

Espècies monoatòmiques: Diferència entre el nombre atòmic de l'element i el nombre d'electrons a l'escorça. Càrrega neta de l'element.

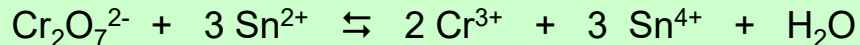
Nombre d'oxidació

Espècies poliatòmiques:

1. El nombre d'oxidació de l'oxigen combinat és -2 excepte en els peròxids, en què és -1 .
2. El nombre d'oxidació de l'hidrogen combinat és $+1$ excepte en els hidrurs metàl·lics, en què és -1 .
3. El nombre d'oxidació dels àtoms dels metalls combinats coincideix amb la seva valència iònica. Els metalls alcalins sempre tenen nombre d'oxidació $+1$ i els alcalinoterris $+2$.
4. En els halurs, el nombre d'oxidació de l'halogen és -1 .
5. En els sulfurs, el nombre d'oxidació del sofre és -2 .
6. La suma algebraica dels nombres d'oxidació de tots els àtoms d'un compost neutre és igual a zero.
7. La suma algebraica dels nombres d'oxidació de tots els àtoms d'un ió és igual a la càrrega de l'ió.

Exercici 8.53. Quin és el nombre d'oxidació del fòsfor en el HPO_4^{2-} ? I a la fosfina?

Exercici 8.54. Quin element s'oxida i quin es redueix en el procés redox següent?

Igualació de reaccions redox

Mètode del ió-electró

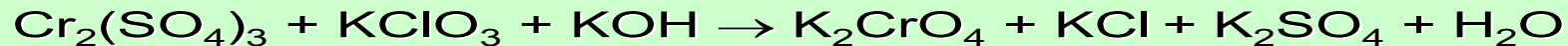
1. Determinem el nº d'oxidació dels elements i identifiquem quins s'oxiden i quins es redueixen.
2. Separem la reacció global en dues semireaccions, una d'oxidació i una altra de reducció, escrites en forma iònica.
3. Per a cada semireacció, igualem el nº d'àtoms que s'oxiden o es redueixen.
4. Segons el medi:
  - Àcid: - s'igualen els O afegint H_2O on calgui
  - s'igualen els H afegint H^+ on calgui
  - Bàsic: - s'igualen els O afegint 2OH^- on calgui i H_2O a l'altra banda.
  - s'igualen els H afegint H_2O on calgui i OH^- a l'altra banda.
5. Igualar les càrregues afegint els e^- que calguin.
6. El nombre d'electrons perduts pel reductor = nombre d'electrons guanyats per l'oxidant. Per això es multipliquen les semireaccions pel coeficient mínim
7. Sumem les semireaccions (equació iònica).
8. Escrivim, si cal, l'equació molecular considerant els ions espectadors.

Igualació de reaccions redox

Mètode del ió-electró

Igualau mitjançant el mètode del ió-electró la reacció de l'àcid nítric amb àcid clorhídric per donar clor i monòxid de nitrogen (NO).

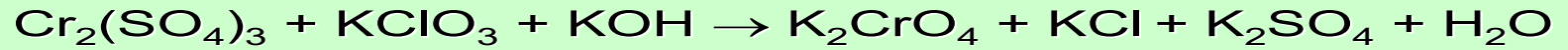
Exercici 8.55. Igualau la reacció següent utilitzant el mètode del ió-electró:

Igualau mitjançant el mètode del ió-electró la reacció de l'àcid nítric amb àcid clorhídric per donar clor i monòxid de nitrogen (NO).

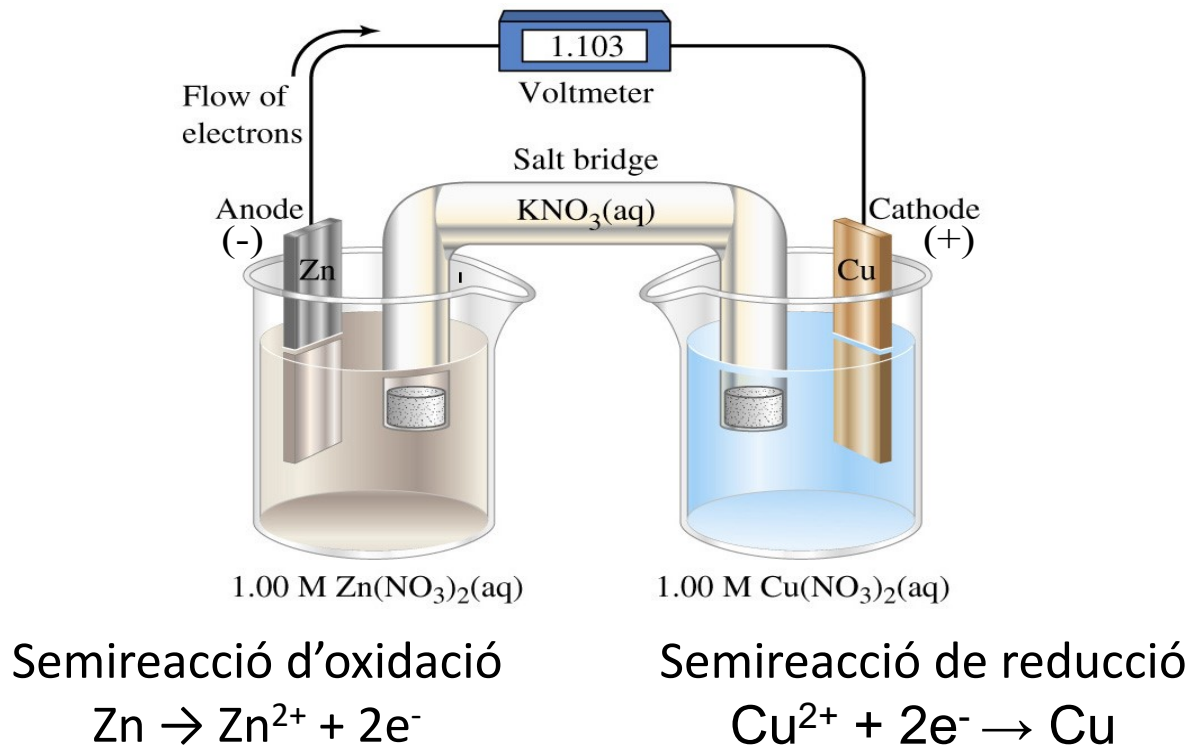

Exercici 8.55. Iguaieu la reacció següent utilitzant el mètode del ió-electró:

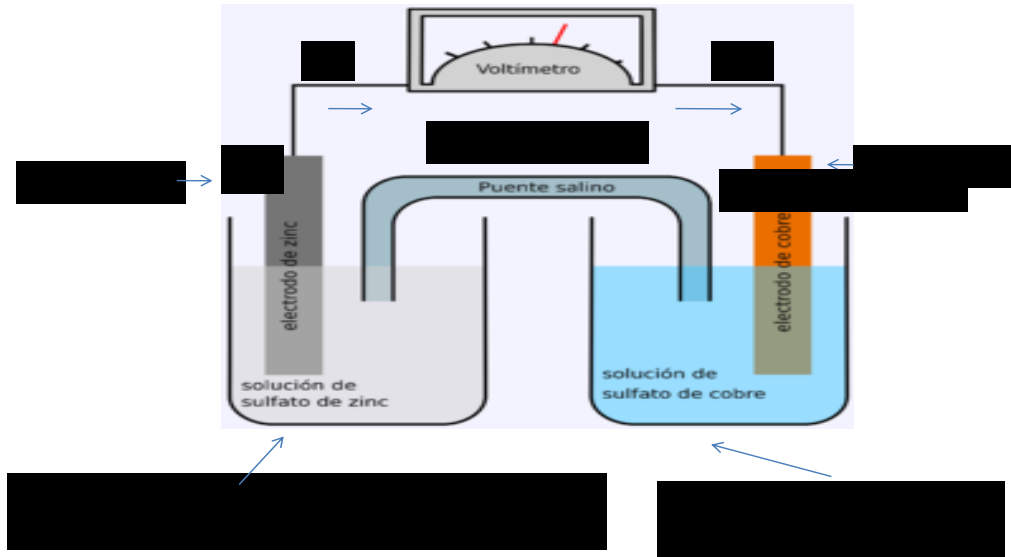
Piles electroquímiques

Una **pila electroquímica** és un dispositiu experimental amb el qual es pot generar electricitat mitjançant una reacció química.

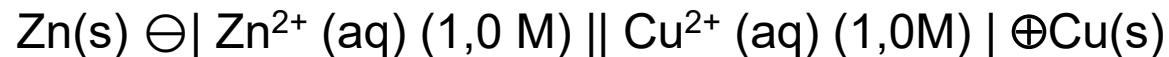

Piles electroquímiques

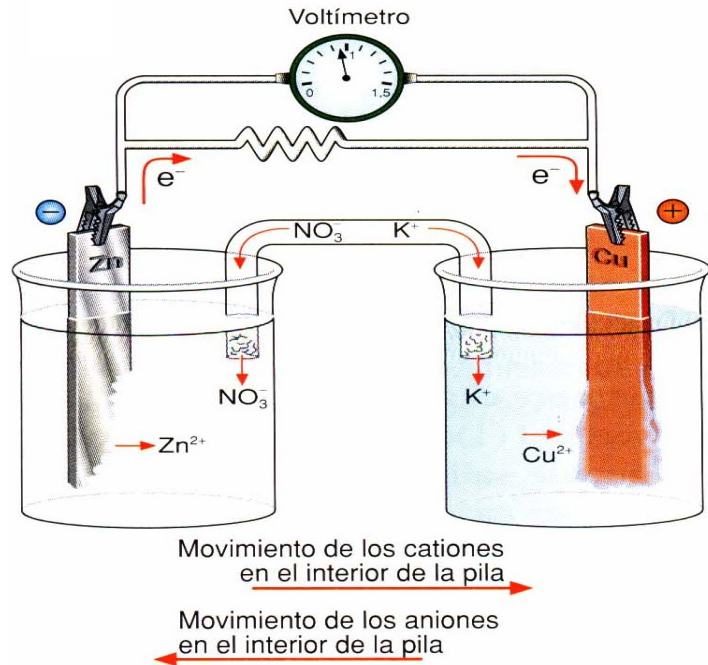
Exercici 8.56. Escriviu la notació de la pila de la figura 8.5.1.

Elèctrode $\ominus$ (ànode)	Dis. del compart. on té lloc l'oxidació (Conc)	Dis. del compart. on té lloc la reducció (Conc)	$\oplus$ Elèctrode (càtode)
--------------------------------	--	---	--------------------------------

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

La força que fa moure els electrons de l'ànode cap al càtode és el que anomenen **potencial de cel·la** o **força electromotriu (FEM, ε o ΔE)**. Depèn de la naturalesa de la reacció redox i de les concentracions de les espècies implicades.

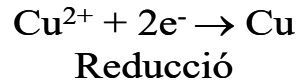
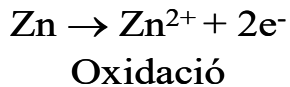
Potencial estàndard (ε^0 o ΔE^0) de la pila és el que es mesura quan les espècies en solució tenen concentració 1M i els gasos es troben a la pressió d'1 atm.

$$W_{\text{elèctric}} = -q \varepsilon^0$$

$$q = n F ; F = 96485 \text{ C} \cdot \text{mol}^{-1}$$

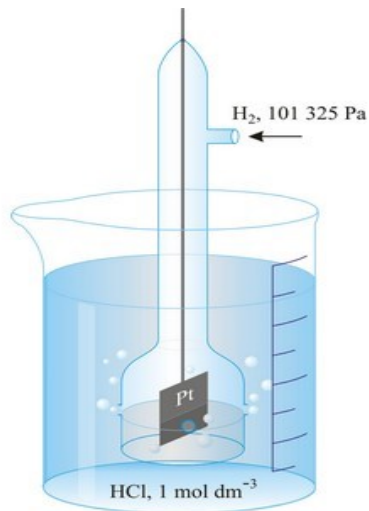
$$\varepsilon^0 = \varepsilon_{\text{red}}^0 + \varepsilon_{\text{ox}}^0$$

**ε^0 pila es mesura amb un voltímetre
 ε^0 semipila no es pot mesurar!!**

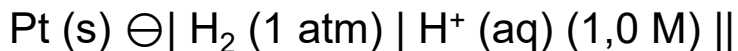
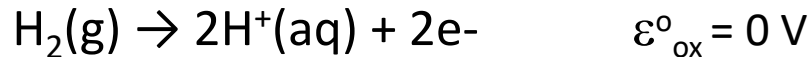
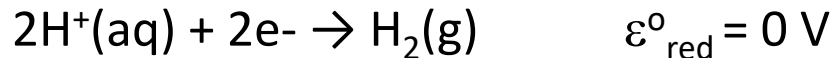
FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

Per tal de poder donar valors de potencial a les semipiles s'assigna arbitràriament un potencial de zero unitats a l'**elèctrode estàndard d'hidrogen** i per assignar el potencial de les altres semipiles es mesura el voltatge que generen en una pila quan estan combinats amb el d'hidrogen.

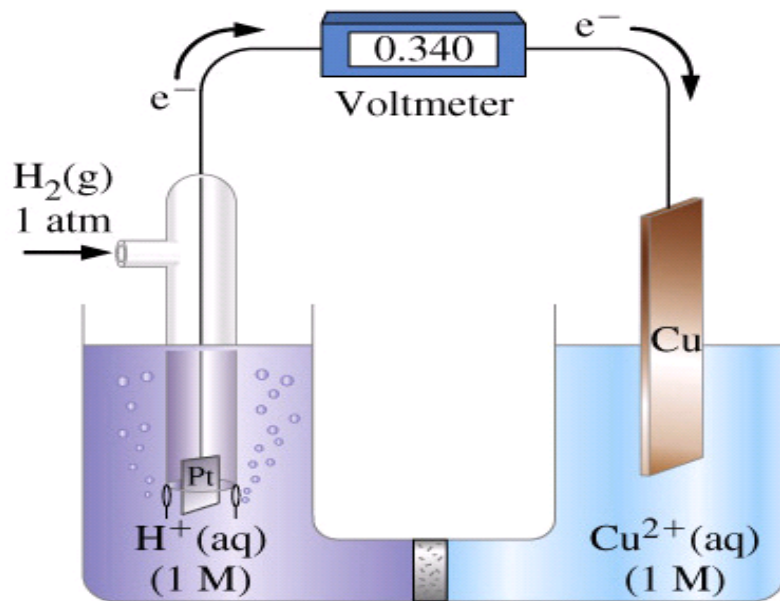

Elèctrode de referència: EEH (SHE)

Condicions estàndard: $[ ] = 1,0 \text{ M}$, $P_i = 1 \text{ atm}$

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

oxidació

reducció

$$\varepsilon^0 = \varepsilon^0_{\text{red}} + \varepsilon^0_{\text{ox}}$$

$$0.340 \text{ V} = \varepsilon^0_{\text{red}}(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) + \varepsilon^0_{\text{ox}}(\text{H}_2/\text{H}^+)$$

$$\varepsilon^0_{\text{ox}}(\text{H}_2/\text{H}^+) = 0 \text{ V}$$

$$\varepsilon^0_{\text{red}}(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) = 0.340 \text{ V}$$

Seguint aquest procediment s'han calculat els potencials estàndard de molts parells redox i s'han tabulat. Per conveni s'han expressat en termes de **potencials estàndard de reducció**.

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

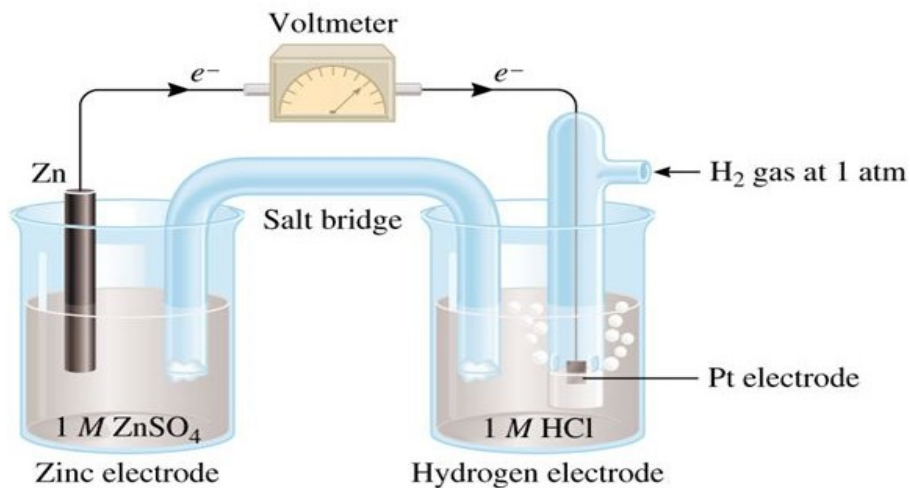
$$\varepsilon^0 = \varepsilon^0_{\text{red}} + \varepsilon^0_{\text{ox}}$$

$$0.76 \text{ V} = \varepsilon^0_{\text{red}}(\text{H}^+/\text{H}_2) + \varepsilon^0_{\text{ox}}(\text{Zn}/\text{Zn}^{2+})$$

$$\varepsilon^0_{\text{ox}}(\text{H}_2/\text{H}^+) = \varepsilon^0_{\text{red}}(\text{H}^+/\text{H}_2) = 0 \text{ V}$$

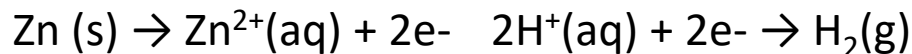
$$\varepsilon^0_{\text{ox}}(\text{Zn}/\text{Zn}^{2+}) = 0.76 \text{ V}$$

$$\varepsilon^0_{\text{red}}(\text{Zn}^{2+}/\text{Zn}) = -0.76 \text{ V}$$

oxidació

reducció

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

Sistema	Semireacció	E° (V)
Li ⁺ / Li	Li ⁺ + 1 e ⁻ → Li	-3,04
K ⁺ / K	K ⁺ + 1 e ⁻ → K	-2,92
Ca ²⁺ / Ca	Ca ²⁺ + 2 e ⁻ → Ca	-2,87
Na ⁺ / Na	Na ⁺ + 1 e ⁻ → Na	-2,71
Mg ²⁺ / Mg	Mg ²⁺ + 2 e ⁻ → Mg	-2,37
Al ³⁺ / Al	Al ³⁺ + 3 e ⁻ → Al	-1,66
Mn ²⁺ / Mn	Mn ²⁺ + 2 e ⁻ → Mn	-1,18
Cr ²⁺ / Cr	Cr ²⁺ + 2 e ⁻ → Cr	-0,91
Zn ²⁺ / Zn	Zn ²⁺ + 2 e ⁻ → Zn	-0,76
Cr ³⁺ / Cr ²⁺	Cr ³⁺ + e ⁻ → Cr ²⁺	-0,41
Fe ²⁺ / Fe	Fe ²⁺ + 2 e ⁻ → Fe	-0,41
Cd ²⁺ / Cd	Cd ²⁺ + 2 e ⁻ → Cd	-0,40
Ni ²⁺ / Ni	Ni ²⁺ + 2 e ⁻ → Ni	-0,25
Sn ²⁺ / Sn	Sn ²⁺ + 2 e ⁻ → Sn	-0,14
Pb ²⁺ / Pb	Pb ²⁺ + 2 e ⁻ → Pb	-0,13
H ⁺ / H ₂	2 H ⁺ + 2 e ⁻ → H ₂	0,00
Cu ²⁺ / Cu	Cu ²⁺ + 2 e ⁻ → Cu	0,34
I ₂ / I ⁻	I ₂ + 2 e ⁻ → 2 I ⁻	0,53
MnO ₄ ⁻ / MnO ₂	MnO ₄ ⁻ + 2 H ₂ O + 3 e ⁻ → MnO ₂ + 4 OH ⁻	0,53
Hg ²⁺ / Hg	Hg ²⁺ + 2 e ⁻ → 2 Hg	0,79
Ag ⁺ / Ag	Ag ⁺ + 1 e ⁻ → Ag	0,80
Br ₂ / Br ⁻	Br ₂ + 2 e ⁻ → 2 Br ⁻	1,07
Cl ₂ / Cl ⁻	Cl ₂ + 2 e ⁻ → 2 Cl ⁻	1,36
Au ³⁺ / Au	Au ³⁺ + 3 e ⁻ → Au	1,50
MnO ₄ ⁻ / Mn ²⁺	MnO ₄ ⁻ + 8 H ⁺ + 5 e ⁻ → Mn ²⁺ + 2 H ₂ O	1,51

Les espècies més reductores que l'hidrogen (amb més tendència a oxidar-se) tenen potencials de reducció negatius.

Les espècies més oxidants que l'hidrogen (amb més tendència a reduir-se) tenen potencials de reducció positius.

FEM d'una pila. Potencials estàndard de reducció

$$\varepsilon^0 = \varepsilon_{\text{red}}^0 + \varepsilon_{\text{ox}}^0$$

Donat que tenim tabulats els potencials estàndard de reducció, la fem de la pila es calcula com:

$$\varepsilon^0 = \varepsilon_{\text{red(càtode)}}^0 - \varepsilon_{\text{red(ànode)}}^0$$

[reducció]   [oxidació]

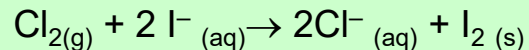
**INDEPENDENTMENT
DEL NOMBRE
D'ELECTRONS!!!**

La reacció espontània serà aquella en que es redueixi l'espècie que tingui un potencial de reducció més alt, per tant la que tingui un potencial positiu.

$$\varepsilon^0 = \varepsilon_{\text{red(càtode)}}^0 - \varepsilon_{\text{red(ànode)}}^0 > 0$$

$$\Delta G^0 = -nF \varepsilon^0 \quad ; \quad \Delta G^0 < 0 \text{ ESPONTÀNIA}$$

Exercici 8.57. Utilitzeu els valors de ϵ^0 de la taula 8.5.1 per determinar si serà espontània la reacció redox:

Sistema	Semireacció	E^0 (V)
Li ⁺ / Li	Li ⁺ + 1 e ⁻ → Li	-3,04
K ⁺ / K	K ⁺ + 1 e ⁻ → K	-2,92
Ca ²⁺ / Ca	Ca ²⁺ + 2 e ⁻ → Ca	-2,87
Na ⁺ / Na	Na ⁺ + 1 e ⁻ → Na	-2,71
Mg ²⁺ / Mg	Mg ²⁺ + 2 e ⁻ → Mg	-2,37
Al ³⁺ / Al	Al ³⁺ + 3 e ⁻ → Al	-1,66
Mn ²⁺ / Mn	Mn ²⁺ + 2 e ⁻ → Mn	-1,18
Cr ²⁺ / Cr	Cr ²⁺ + 2 e ⁻ → Cr	-0,91
Zn ²⁺ / Zn	Zn ²⁺ + 2 e ⁻ → Zn	-0,76
Cr ³⁺ / Cr ²⁺	Cr ³⁺ + e ⁻ → Cr ²⁺	-0,41
Fe ²⁺ / Fe	Fe ²⁺ + 2 e ⁻ → Fe	-0,41
Cd ²⁺ / Cd	Cd ²⁺ + 2 e ⁻ → Cd	-0,40
Ni ²⁺ / Ni	Ni ²⁺ + 2 e ⁻ → Ni	-0,25
Sn ²⁺ / Sn	Sn ²⁺ + 2 e ⁻ → Sn	-0,14
Pb ²⁺ / Pb	Pb ²⁺ + 2 e ⁻ → Pb	-0,13
H ⁺ / H ₂	2 H ⁺ + 2 e ⁻ → H ₂	0,00
Cu ²⁺ / Cu	Cu ²⁺ + 2 e ⁻ → Cu	0,34
I ₂ / I ⁻	I ₂ + 2 e ⁻ → 2 I ⁻	0,53
MnO ₄ ⁻ / MnO ₂	MnO ₄ ⁻ + 2 H ₂ O + 3 e ⁻ → MnO ₂ + 4 OH ⁻	0,53
Hg ²⁺ / Hg	Hg ²⁺ + 2 e ⁻ → 2 Hg	0,79
Ag ⁺ / Ag	Ag ⁺ + 1 e ⁻ → Ag	0,80
Br ₂ / Br ⁻	Br ₂ + 2 e ⁻ → 2 Br ⁻	1,07
Cl ₂ / Cl ⁻	Cl ₂ + 2 e ⁻ → 2 Cl ⁻	1,36
Au ³⁺ / Au	Au ³⁺ + 3 e ⁻ → Au	1,50
MnO ₄ ⁻ / Mn ²⁺	MnO ₄ ⁻ + 8 H ⁺ + 5 e ⁻ → Mn ²⁺ + 2 H ₂ O	1,51

R-3. 3a prova curs 2011/12

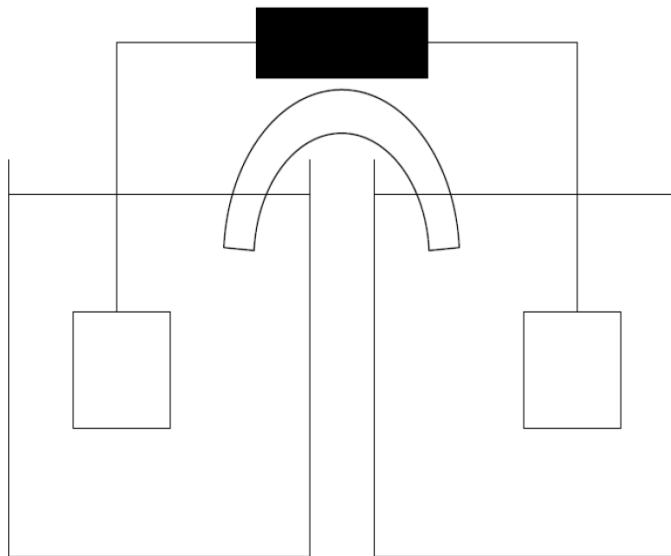
R-3) (10 punts) Donades les dades de la taula següent, contesteu les qüestions que es proposen a continuació:

Sistema	Semireacció	ε^0 (volts)
$\text{Co}^{3+} / \text{Co}^{2+}$	$\text{Co}^{3+}_{(\text{aq})} + \text{e}^- \rightarrow \text{Co}^{2+}_{(\text{aq})}$	+1.808
$\text{Ce}^{4+} / \text{Ce}^{3+}$	$\text{Ce}^{4+}_{(\text{aq})} + \text{e}^- \rightarrow \text{Ce}^{3+}_{(\text{aq})}$	+1.61
$\text{Br}_2 / \text{Br}^-$	$\text{Br}_{2(\text{l})} + 2\text{e}^- \rightarrow 2 \text{Br}^-_{(\text{aq})}$	+1.087
$\text{Hg}_2^{2+} / \text{Hg}$	$\text{Hg}_2^{2+}_{(\text{aq})} + 2\text{e}^- \rightarrow 2 \text{Hg}_{(\text{l})}$	+0.79
$\text{Cu}^{2+} / \text{Cu}$	$\text{Cu}^{2+}_{(\text{aq})} + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Cu}_{(\text{s})}$	+0.339
$\text{V}^{3+} / \text{V}^{2+}$	$\text{V}^{3+}_{(\text{aq})} + \text{e}^- \rightarrow \text{V}^{2+}_{(\text{aq})}$	-0.256
$\text{Mn}^{2+} / \text{Mn}$	$\text{Mn}^{2+}_{(\text{aq})} + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Mn}_{(\text{s})}$	-1.185
$\text{Ti}^{2+} / \text{Ti}$	$\text{Ti}^{2+}_{(\text{aq})} + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Ti}_{(\text{s})}$	-1.628

- a) De les espècies representades a la taula, quin és el millor agent oxidant?
- b) Quines substàncies, de les representades a la taula, reduirien $\text{Hg}_2^{2+}_{(\text{aq})}$ a $\text{Hg}_{(\text{l})}$ en condicions estàndard?
- c) Quina combinació de semireaccions donaria una pila electroquímica amb una major potencial de cel·la en condicions estàndard? Quin valor de ε^0 tindria la pila? Escriu l'equació redox igualada que es donaria en aquesta pila.

R-3, 3a prova curs 2011/12

- d) Completa el diagrama que s'adjunta d'una pila electroquímica amb les dades que s'obtidrien emprant els sistemes $\text{Ce}^{4+}/\text{Ce}^{3+}$ i Cu^{2+}/Cu en condicions estàndard: indicar les semireaccions que es donen a cada compartiment, totes les substàncies presents a cada compartiment i la seva concentració, el sentit del moviment dels electrons i dels ions. Considereu que tenim un pont salí de clorur potàssic.

- e) Si amb els dos sistemes anteriors ($\text{Ce}^{4+}/\text{Ce}^{3+}$ i Cu^{2+}/Cu) es volgués construir una cuba electrolítica, quin seria el voltatge mínim que caldria aplicar per tal d'invertir el sentit de la circulació d'electrons i provocar la precipitació de coure metàl·lic?

Relació entre ε^0 , ΔG^0 i K

$\Delta G^0 < 0 \Rightarrow$ espontània

$$\Delta G^0 = -n F \varepsilon^0$$

$$\Delta G^0 = -R T \ln K$$

$$-n F \varepsilon^0 = -R T \ln K$$

$$\varepsilon^0 = \frac{RT}{nF} \ln K$$

I si substituïm:

$$T = 298 \text{ K}$$

$$F = 96485 \text{ C/mol}$$

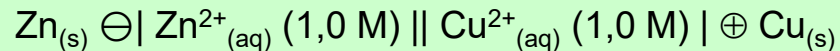
$$R = 8,32 \text{ J/K mol}$$

$$\ln K = 2,302 \log K$$

$$\varepsilon^0 = \frac{0,059}{n} \log K$$

Relació entre ε^0 , ΔG^0 i K

Exercici 8.58. Determineu per a la pila

el valor de ΔG^0 . Utilitzeu els valors de ε^0 de la taula 8.5.1.

Exercici 8.59. Quin valor té la constant d'equilibri del procés redox del problema anterior?

Condicions no estàndard. Equació de Nernst

$$\Delta G = \Delta G^0 + RT \ln Q$$

$$\left. \begin{array}{l} \Delta G^0 = -n F \varepsilon^0 \\ \Delta G = -n F \varepsilon \end{array} \right\}$$

$$-n F \varepsilon = -n F \varepsilon^0 + RT \ln Q$$

$$\varepsilon = \varepsilon^0 - RT/nF \ln Q$$

$$T = 298 \text{ K}$$

$$F = 96485 \text{ C/mol}$$

$$R = 8,32 \text{ J/K mol}$$

$$\ln K = 2,302 \log K$$

$$\varepsilon = \varepsilon^0 - \frac{0,059}{n} \log Q$$

Equació de Nernst

A l'equilibri: Q=K

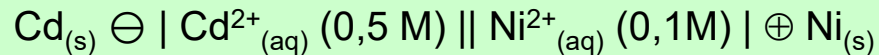
$$\varepsilon^0 = \frac{0,059}{n} \log K$$

i $\varepsilon = 0$ volts

la pila deixa de funcionar!

Condicions no estàndard. Equació de Nernst

Exercici 8.60. Determineu el valor de ε (fem) per la pila:

3a prova curs 2010/11

R-4) (5 punts) Una cel·la està formada per un elèctrode de magnesi en una dissolució de $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ 1,0 M i un elèctrode de plata en solució de AgNO_3 0,1 M. Calculeu la f.e.m. de la pila a 25°C.

Dades: $E^0(\text{Ag}^+/\text{Ag})=0,80 \text{ V}$; $E^0(\text{Mg}^{2+}/\text{Mg})= -2,37 \text{ V}$. Eq. de Nernst

Condicions no estàndard. Equació de Nernst

Aplicació de l'equació de Nernst a una semipila

Dependència del potencial de reducció de la concentracions de les espècies oxidada i reduïda del parell redox.

$$\begin{array}{l} A_{\text{ox}} + n_A e^- \longrightarrow A_{\text{red}} \quad \varepsilon_A^\circ \\ \varepsilon_{A_{\text{ox}} / A_{\text{red}}} = \varepsilon_{A_{\text{ox}} / A_{\text{red}}}^\circ - \frac{0,059}{n_A} \log \frac{[A_{\text{red}}]}{[A_{\text{ox}}]} \\ \varepsilon_{A_{\text{ox}} / A_{\text{red}}} = \varepsilon_{A_{\text{ox}} / A_{\text{red}}}^\circ + \frac{0,059}{n_A} \log \frac{[A_{\text{ox}}]}{[A_{\text{red}}]} \end{array}$$

$$\varepsilon = \varepsilon^\circ - \frac{RT}{nF} \ln Q$$

Condicions no estàndard. Equació de Nernst

Aplicació de l'equació de Nernst a una semipila

Exercici 8.61. Calcular el potencial d'un elèctrode de platí en un medi de HCl 0,1 M, $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$ 0,05 M i Cr^{3+} 1,5 M.

Electròlisi

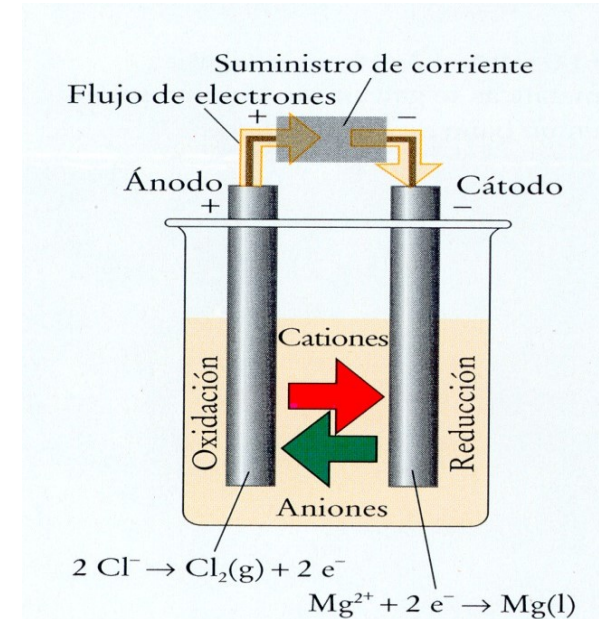
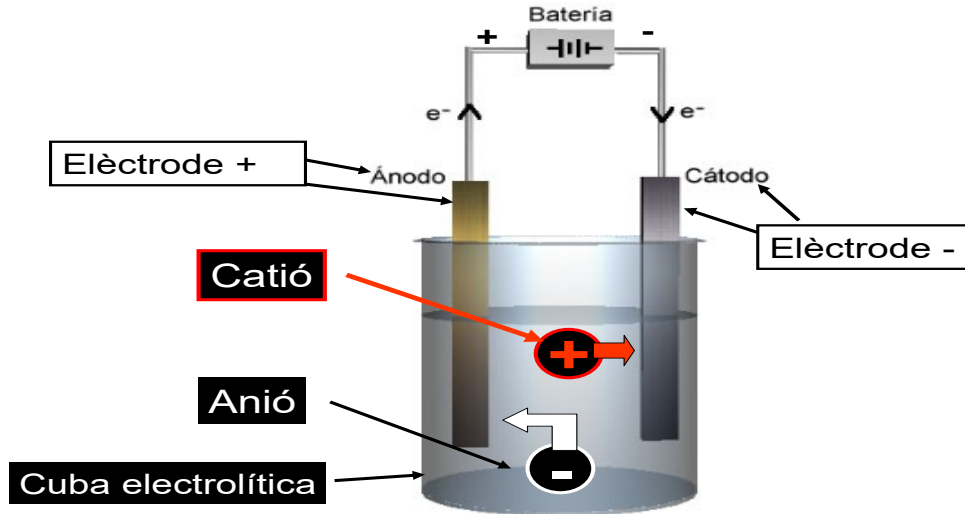
Corrent elèctric

Reacció química (no espontània)

Aplicacions industrials:

- 1- Obtenció de productes químics (ex. Na i Cl_2 a partir de NaCl)
- 2- Purificació de substàncies (ex. purificació de Cu).
- 3- Recobriments metàl·lics (ex. ferro galvanitzat)

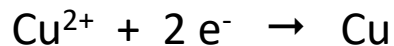
Electròlisi

Lleis de Faraday

Primera llei: Les masses de les substàncies dipositades o alliberades en cada elèctrode durant una electròlisi són proporcionals a la quantitat d'electricitat que ha passat a través de la cel·la electrolítica.

Segona llei: Per a una mateixa quantitat de corrent elèctric, les masses dipositades en els elèctrodes són proporcionals als equivalents químics de les substàncies.

$$Q_e N_A = 1,6021 \cdot 10^{-19} \text{ C} \times 6,0221 \cdot 10^{23} \text{ 1/mol} = 96485 \text{ C / mol} = 1 \text{ Faraday}$$

Un mol d'electrons reduirà 1 mol de Ag^+

$\frac{1}{2}$ mol de Cu^{2+} i $\frac{1}{3}$ mol de Al^{3+}

Normalment no mesurem directament la càrrega elèctrica, el que es mesura és la intensitat. Així la càrrega que passa per una cel·la:

$$q = I \cdot t$$

$$1 \text{ C} = 1 \text{ A} \times 1 \text{ s}$$

Electròlisi

Exercici 8.62. Un corrent de 4 ampers circula durant 1 hora i 10 minuts per de dues cel·les electrolítiques que contenen, respectivament, sulfat de coure (II) i clorur d'alumini : a) Escriviu les reaccions que es produeixen en el càtode i b) Calculeu els grams de coure i alumini metàl·lics que s'hauran dipositat. Dades: Cu = 63,5 i Al = 27,0.

Resposta: 5,53 g de Cu i 1,57 g d'Al.

Prova recuperable. Curs 2010/11.

6) (5 punts) ¿Quina intensitat de corrent ha de tenir una cel·la electrolítica que diposita 12,16 g de ferro en el càtode en 2,5 hores, quan es fa passar per una dissolució de clorur de ferro (III)?

Dibuixa l'esquema de la cel·la electrolítica formada per aquest càtode i un ànode de Zn/Zn²⁺

Dades: PA(Fe) = 55,85 g/mol; F=96485 C ; $I = Q / t$

Cinquena prova de química. Part recuperable. Curs 2012/13

R-5) (10 punts) Considera la pila $\text{Fe}^{2+}|\text{Fe}^{3+}||\text{MnO}_4^-|\text{Mn}^{2+}$ i respon de manera raonada a les qüestions que segueixen:

- a) Escriviu les reaccions igualades (en medi àcid) per a cada elèctrode així com la reacció total.
- b) Calculeu el valor de la seva FEM a 25 °C si la concentració de totes les espècies és 1 M.
- c) Calculeu el valor de la FEM si la concentració de protons és 0.1 M i la dels restants ions és 0.01 M.
- d) Calculeu el valor de ΔG^0 i el de la constant d'equilibri.

Dades: $\varepsilon^0(\text{MnO}_4^-/\text{Mn}^{2+}) = 1.51 \text{ V}$; $\varepsilon^0(\text{Fe}^{3+}/\text{Fe}^{2+}) = 0.77 \text{ V}$

Setena prova de química. Part recuperable. Curs 2009/10

- 3) Justifica si el cobalt sòlid reduirà el Fe^{2+} a ferro metàl·lic de manera espontània a 298 K si es disposa d'una dissolució que ja conté Co^{2+} de concentració igual a 0.15 M i de Fe^{2+} 0.68 M.

Dades: $E^0(\text{Fe}^{2+}/\text{Fe}) = -0.44 \text{ V}$
 $E^0(\text{Co}^{2+}/\text{Co}) = -0.28 \text{ V}$